

Tunna trådar

SUZY STRINDBERG

SUZY STRINDBERG – TUNNA TRÅDAR
PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE
20 JANUARI–22 APRIL, 2018

Utställningskommissarier: Karin Sidén, Catrin Lundeberg

Utställningstekniker: Lars Edelholm, Lars Engelhardt

Press och information: Cecilia Dalborg

Ett varmt tack till Nationalmuseum för lån till utställningen

Prins Eugens Waldemarsudde samarbetar
med Barbro Osher Pro Suecia Foundation,
Handelsbanken samt Kinnevik

PRINS EUGENS
WALDEMARSUDDE

FÖRORD

av Karin Siden

Med små, poetiskt visionära landskapsmotiv, måleriskt broderade med tunna silkestrådar, vidareutvecklar Suzy Strindberg (f. 1938) en rik, global och mångtusenårig textil genre. Broderikonsten, som förekom redan i Orienten för ca 6 000 år sedan, har dokumenterats här i Norden åtminstone från och med bronsåldern. Det var under medeltiden som broderi kom att utvecklas till en både stark och viktig textil konstform i västvärlden, på det kyrkliga området men också i högreståndssammanhang. Verkstäder för tillverkning av praktfullt broderade kyrkliga skrudar, och skickliga pärlstickare som utsmyckade aristokraterns klädesplagg, var eftertraktade även under 1500-, 1600- och 1700-talen. Ofta handlade det om berättande motiv från bland annat Bibeln och antik mytologi, men dekorativa inslag hämtade från flora och fauna var också vanligt förekommande. I äldre tider bidrog broderikonsten, som skapades av både kvinnor och män, till att förhöja inte bara mänskligt prydnad och handlingar utan också den estetiska utsmyckningen i inredningar hos såväl aristokrati som allmoge. Broderikonst har historiskt sett utförts i alltifrån monumentala format, som den berömda Bayeuxtapeten med dess 70 meter berättande broderi med motiv över slaget vid Hastings 1066, till småskaliga verk. Till den sistnämnda kategorin hör Suzy Strindbergs vackert broderade landskapsmotiv.

Liksom många andra konstnärliga genrer har broderikonsten haft både glansperioder och tider av låg acceptans. Viss tid betraktades broderandet till och med som förspild kvinnokraft. Men den tiden är sedan länge förbi. I vår tid är broderi inte bara en hyllad och mångfacetterad textil genre, den betraktas som dagsaktuell och som en samhällsengagerad reaktion mot slit och slängsamhället och en högt uppdriven tidshets. Broderi som arbetsprocess förutsätter det motsatta, som koncentration, eftertanke, tålmod och tid. En mängd sammanslutningar med inriktning på broderi lockar idag unga kvinnor och män med särskilda sajter på nätet, inom textil- och konstvetenskap bedrivs intressant forskning på området och utställningar som *Slow Art* på Nationalmuseum 2012 och *Det stora stygnet – broderi som vision och vittnesbörd* på Röhsska museet 2015/2016 vittnar om broderikonstens aktualitet i vår tid. Suzy Strindberg var representerad i båda dessa utställningar och hennes verk väckte där stor uppmärksamhet. På Röhsska museet visades hennes verk i samband med broderikonstnärer som Anna Casparsson (1861–1961) och Sten Kauppi (1922–2002) och med den unga generationens utövare med namn som Ida-Lovisa Rudolfsson (f. 1979) och Erik Hellsten (f. 1982).

Suzy Strindbergs broderier i miniatyrformat, som har utförts för att likt målningar hängas på vägg eller som bilder prydnad silverdosor formgivna av Karlheinz Sauer, framstår som dagsaktuella och representativa uttryck för broderiet som samtidskonst. Det handlar om ett personligt bildspråk

som egensinnigt och subtielt skildrar naturlyriska motiv från slätter, skogar och fält. I sina verk lyckas Suzy Strindberg förmedla en rik och nyanserad kolorit, djupverkan och en behandling av ljuset som imponerar. Vissa av hennes verk leder i koloristiskt och stilistiskt hänseende associationen till 1700-talets bildvärld, inom såväl måleri som textil konst. Men Strindbergs landskapsmotiv, inspirerade av bland annat Alvaret på Öland, ger även uttryck för tidlösa, djupt kända känslor och stämningar inför naturen. För konstmuseet Prins Eugens Waldemarsudde, med dess starka tradition av betydande utställningar på textilkonstområdet, är det en stor glädje att få visa Suzy Strindbergs vackra broderier i en förtätad presentation i Bernadotterummet under vintern och våren 2018. I början av utställningsperioden visas parallellt en textilkonstutställning med bildvävar av Annika Ekdahl (f. 1955) i de stora formaten, utförda i en senmedeltida gobelängteknik. Det möjliggör för museibesökaren jämförelser och studier av två mycket betydande konstnärskap på det textila området i vår tid.

I *Tunna trådar*, den mest omfattande utställningen någonsin med Suzy Strindbergs verk, ges en unik möjlighet att se ett stort antal av konstnärens fascinerande broderier samlade och att reflektera över de poetiskt uttrycksfulla motiven, den drivna tekniken och en mödosam konstnärlig arbetsprocess. För gott och kreativt samarbete med utställningen framförs härmed ett varmt tack till konstnären Suzy Strindberg. Tack också till Nationalmuseum för generösa utlån till vår utställning och till Malou Holm för formgivningen av denna katalog. Ett tack även till Waldemarsuddes museitekniker Lars Engelhardt och Lars Edelholm samt till utställningskoordinator Catrin Lundeberg och kommunikationschef Cecilia Dalborg för stora arbetsinsatser. Våra samarbetspartners Handelsbanken, Kinnevik och The Barbro Osher Pro Suecia Foundation tackas särskilt för alltid lika välkomna bidrag till museets verksamhet.

Prins Eugens Waldemarsudde, den 10 december 2017

Karin Sidén

Överintendent och museichef

Denna text finns översatt till engelska på sidan 20.

SUZY OM SUZY

Jag tänker i tråd. Jag drömmer i tråd. Silke. Nästan alltid är det tunt tunt silke. Mitt silver. Mitt guld. Jag vet i mitt inre hur det ska se ut. Jag gör en skiss. Men jag följer den inte slaviskt. Skissen är min dröm och min längtan. Endast ett stöd för mina improvisationer. Kanske lyssnar jag samtidigt på en fado eller en blues. Tankarna flyger. Dröm eller längtan. Jag vet bara att mina trådar lever. Dom är med mig på mitt äventyr. Mina händer och fingrar spelar och skapar det jag vill.

Så trasslar det till sig. Trådarna vill inte. Eller är det jag som inte kan? Så backar jag. Jag är inte nöjd. En omständlig process tar vid. Tålmod, tålmod. Tråd för tråd lirkas upp. Tänker nytt. Så är jag i gång igen med mina trådar. Ångest och ilska är som bortblåsta. Lugnet återställt. Jag ser att det blir som jag tänkt. Tiden går och nålen rör sig upp och ner i en evig dans.

Många frågar varför jag broderar. Varför målar du inte dina bilder? Det tar väl lång tid, eller hur? Och många har förutfattade meningar om broderi. Korsstyggn och syjunta! Framför allt i vårt eget land. Så det händer att jag känner mig som en särling. Men jag värjer mig. Har man bråttom skall man inte brodera. Ofta kan en bild ta flera månader. Ibland måste man lägga allt åt sidan ett tag. Det känns som om man aldrig blir färdig. Men så lossnar det. Jag får till det och hela jag känner att jag gått i mål. Och ju mer jag berättar om mitt broderande väcks intresset för ett ur-gammalt konsthantverk som fortfarande lever överallt i vår oroliga värld. Kanske uppfattas jag ibland som broderandets missionär. Nål och tråd rör sig långsamt. Som musik av Arvo Pärt. Hans långa toner är ett subtilt träcklande. Varje stygn vävs samman med hans musik. Läs även längre fram vad Cilla Robach så fint skriver om mitt broderi på utställningen *Slow Art* på Nationalmuseum.

Jag vet nog inte riktigt hur det började. Kanske var det min mormor Elvira som först satte nål och tråd i min hand. Hon var Sveriges första kvinnliga skräddarmästare och startade Stockholms Tillskärarakademi. Edna Martin fanns tidigt med genom sina insatser på Handarbetets Vänner. Jag försökte hitta min stil. Men tidigt i livet visste jag att jag ville brodera bilder. I tjugooårsålden får jag se vad Sten Kauppi skapar. Han rör om i grytan. Ett vulkanutbrott! Men att jag då skulle uppfatta mig som konstnär och kanske ställa ut vad jag skapade fanns inte på kartan. Först långt upp i mogen ålder började jag fundera på om jag var tillräckligt duktig för att våga mig på en utställning. Beröm och uppmuntran gjorde det inte lättare. Det kändes både stressande och uppfordrande.

Två personer kom att betyda mycket för mig. Den ena var Ulla Schumacher-Percy som jag hade närmat mig mycket försiktigt för att få råd och kritik. Under flera år blev hon min lärare och mentor. Jag kände mig ofta som en fågelunge som inte vågade ta skuttet ut i det okända. Men när Ulla en kväll med eftertryck sa, »jag ser att du kan«, kunde hon lika gärna ha sagt »flyg!« Och jag vågade flyga till Märta Österdahl som hade ett litet men omtalat galleri i Gamla Stan i Stockholm. Märta var känd för sina estetiska falkögon. Jag hade besökt galleriet ett antal gånger men hade inte

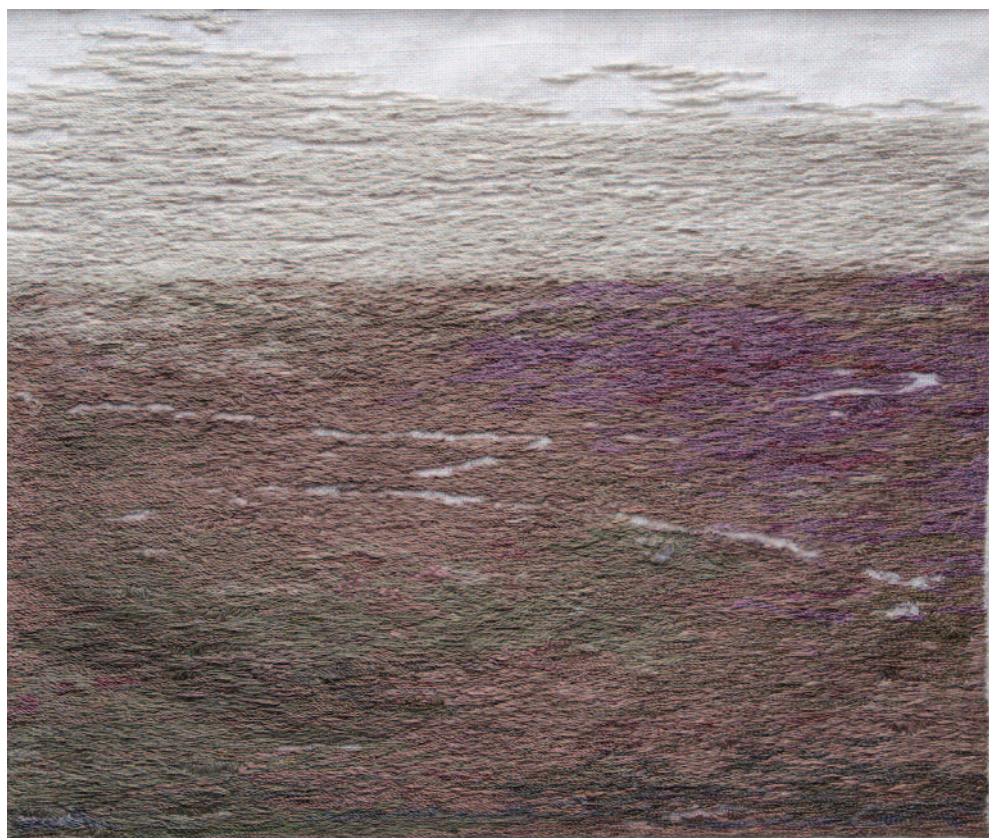

Höst 2011, naturlig storlek

någon personlig relation till henne. Jag tycker fortfarande att mitt besök hos henne en eftermiddag är det modigaste jag gjort i mitt liv. Skulle jag ställa ut, var det hos henne och bara hos henne. Nervös öppnade jag dörren till hennes lilla galleri. Utgick nog från att jag skulle bli avspisad på några sekunder. Men så blev det inte. Så på sätt och vis är dessa båda kvinnor, Ulla Schumacher-Percy och Märta Österdahl mina två främsta välgörare. Framgången var total. Allt såldes på några timmar och Åke Livstedt skrev i Svenska Dagbladet det finaste jag läst om mig själv och det jag ställde ut. Hans recension finns längre fram i texten. Det blev en utställning till hos Märta Österdahl. Framgångsrik även den.

Samtidigt med min utställning hos Märta träffar jag en ny man. Vi gifter oss och flyttar till England. Jag får ett nytt liv med en generös person som har både kritiska och uppmuntrande ögon. Det innebar också att jag helt kunde ägna mig åt mitt skapande. Jag får också se världen och från mitt svarta och vita jag, kommer nu färgerna in i mitt broderande. Jag tar starkt intryck av resor i Asien. Vi flyttar till Singapore. Köper en gammal gård på Öland, mellan Alvaret och havet. Det är ingen överdrift när jag säger att det är där jag känner det fullständiga lugnet. Mitt kreativa paradiset. Öland bjuder på allt vad jag önskar mig av himmel, horisont och hav. Min längtan dit är konstant. Att finnas där är ett andligt tillstånd. Ett oändligt dagdrömeri. På Öland har jag hittat mitt formspråk. Jag och mina trådar har hittat hem.

Mitt Alvar har allt. Det kan vara kallt, vresigt och otillgängligt.
Som om det låg på en annan planet. Dis och dimma. Regn piskar
i ansiktet. Får mitt hjärta att bulta när jag envist rör mig framåt.
Men så öppnar sig allt. Jag vandrar plötsligt i Paradiset.
Himmel och horisont. Små blommor överallt. En andlig stillhet.
Ett paraply av lärkor över mitt huvud.

Alvaret 1996, 15x12 cm

Det lilla formatet har alltid fascinerat mig. Från de små miniatyrmålningarna i medeltida biblar till gamla indiska och kinesiska bokillustrationer. Kanske började detta med min barndoms dockskåp. Här lekte jag med miniatyrdockor som jag själv gjort. Men inte förrän i slutet av 90-talet började jag arbeta med silkesbroderier i miniformat.

Bilden till höger är i själva verket större än originalet.

Min sagoskog 2000, 7x9 cm

»Under de senaste två decennierna har Suzy Strindberg broderat synnerligen små bilder föreställande frodigt landskap. Stygnen är minimala i storlek. Materialet är silke i mycket tunna grovlekar. Motiven bygger hon upp med tråden utifrån en skiss, men denna följer hon endast sporadiskt. I vissa partier läggs trådarna på varandra i flera lager så att en tredimensionalitet uppstår.

Arbetet är långsamt och omständligt. Strindberg broderar i perioder, låter broderiet vila och tar upp det igen. Ofta sprättar hon upp partier hon inte blivit riktigt nöjd med och börjar om. I processen finns även inslag av meditation.«

Cilla Robach

Slow Art, Nationalmuseum, Stockholm.

Grön skog 1999, naturlig storlek

Våren 2012 visades SlowArt på Nationalmuseum i Stockholm. Det blev den sista stora utställningen innan man stängde byggnaden för reparation. Utställningen vandrade sedan vidare under två år i Sverige bl a till Kalmar Slott och Svenska institutet i Paris. Curator var Cilla Robach och hennes uppmuntran betydde mycket för mig. Så fick jag ett nytt avstamp efter många års tystnad.

Utställningen SKATT visades våren 2015 på Kalmar konstmuseum. Där ställde silversmeden Karlheinz Sauer och jag ut ett 20-tal silveraskar med små silkesbroderier infällda i locket. Det var första gången som jag samarbetade med någon på detta sätt. Det blev under ett drygt år ett lustfyllt och spännande arbete där silvret och silket möttes.

Silverask 2014, 4x4x10 cm

»I utsällningen Skatt möts det svala silvret och den mjuka silkestråden. Båda materialen skimrar. Båda kräver tålmodig skicklighet. När man kommer in i det lilla mörkröda rummet på konstmuseet och ser montern med de skimrande skulpturala objekten blir man alldeles andäktig. Det känns som att komma in i ett heligt rum...

... Det blir ett meditativt betraktande där förståelsen för den hantverks-skicklighet som ligger bakom djupnar allt mer.«

Katarina Sandtröm
Barometern 8 april 2015
Kalmar konstmuseum Skatt

Dagen går mot sitt slut. Solen sänker sig över det öländska landskapet. Mina fingrar är trötta men nöjda. Jag och mina trådar får vila. Tänker på min mamma som alltid med glädje tänkte på morgondagen. Får jag brodera i morgon? Man vet aldrig...

Solnedgång 1996, 9x13,5 cm

Trådens kraft

BRODERI är ett begrepp som i dag får de flesta att associera till en mängd förspild kvinnokraft. En gång var det en ansedd konst- art, förbunden med kyrklig makt och världslig prakt. Albertus Pic- tor var i första hand pärlstickare och Sergels anfader kom under den svenska stormaktstiden till Sverige som hovbrodör. Visst le- ver konsten än i dag. Handarbetets Vänner har skickliga brodöser an- ställda. Här är det dock mer fråga om att bygga upp ytor och voly- mer med applikationer, fria tekniker etc. Att med nål och tråd som enda hjälpmedel uttrycka konstnärlig skaparkraft är sällsynt. Edna Martin och Alice Sellgren hör till de få som i vår tid gjort det med mästarskap.

EN TREDJE har tillkommit med *Suzy Strindberg* hos Märta Öster- dahl i Gamla stan. Nål, tråd och linne är hennes material, svart, grått och vitt hennes färgskala, och med den tecknar hon i egentlig bemärkelse utsökta motiv av tråd - enstaka, i detalj eller i grupper. Somliga förvandlas och i stammar och lövverk skimrar mystiska vä- sen fram en sorts mänsklig sammansmältning med naturen. De är utförda med broderisilke på fint tätslaget linne som nyans- rika grisailler. Skirheten kan liknas vid akvareller.

Andra är precisa iakttagelser av naturen utförda på tunnaste batist med svart, rent silke, som avteck-

nar sig med exakt precision på tyget. Effekten här blir kopparstic- kets. I ett par fall kan man t o m säga, att de blir en sorts trompe l'œil - återgivningar av gravyrer.

Men som alltid när en verklig- het transponeras genom ett nytt material uppstår en förhöjning och skärpning av intrycket. Suzy Strindbergs iakttagelser är också skarpa och precisa. Detaljen av en trädstam blir i det skira materialet en påminnelse om växandets och åldrandets storslagna skönhet, om det tungas lätthet och lätthetens tyngd.

Livserfarenhet, djup och mog- nad får sitt adekvata uttryck i dessa broderier. Utställningen överraskar och blir en stor upple- velse med litterära undertoner.

Åke Livstedt

Åke Livstedts recension infördes i Svenska Dagbladet den 31 januari 1987. Att efter min första utställning hos Märta Österdahl få läsa vad en känslig och kompetent recensent skriver om mina bilder är inte alla förunnat. Jag läste detta om och om igen. Ringde Märta. Glömmer aldrig vad hon sa: »Du är värd allt han skriver!«.

Kvinnan i trädet, 23x26 cm

Detta broderi i gråskalor med kvinnan som sitter gömd i trädet ställde jag ut i Märta Österdahls Galleri 1987. Det var det första av de två broderier Nationalmuseum köpt av mig. Det blev en milstolpe i mitt broderiliv. Under en mörk tid i mitt liv sydde jag kvinnor, som ibland gömde sig undan världen. Men där jag i andra bilder ville visa kvinnors glädje och frihetslängtan.

Suzy Strindberg (b 1938) with her small and poetic landscape images embroidered like miniature paintings with thin silk threads, is advancing a rich and global textile tradition dating back thousands of years. The art of embroidery was practiced in the Orient as early as 6,000 years ago and has been documented in the Nordic countries since the Bronze age (1700–500 B.C.). It was during the Middle Ages that embroidery began to be recognised as a significant artform in the Western world, particularly in churches and by the aristocracy. Workshops with skilled pearl-stickers produced magnificently embroidered church garments and adornments for aristocrat's clothing during the 16th, 17th and 18th centuries. Their designs often narrated biblical events and ancient mythology, but also used decorative elements from flora and fauna. In the old days, embroideries, which were produced by both women and men, would embellish and bring status to the homes of the aristocracy as well as commoners. Some embroideries were monumental pieces of art – such as the famous Bayeux Tapestry with its 70 meters narrative embroidery with theme from the Battle of Hastings 1066, while others were small-scale embroideries. Suzy Strindberg's exquisite landscape-embroideries belong to the latter category.

Like many other art genres, the art of embroidery has over the course of history been both elevated and spurned. At times, embroidery was even considered to be a waste of women's time – views that have since been replaced with a new appreciation for the craft. Today, embroidery is not just a celebrated and multifaceted textile genre, it's also increasingly viewed as a timely response to a society characterised by waste, high speed and relentless stress. To work with an embroidery requires just the opposite; it demands concentration, thoughtfulness, patience and time. A growing community focused on the craft is starting to attract young men and women who tap into new online resources, and the history and artistry of embroidery has emerged as an interesting research area. Exhibitions such as Nationalmuseum's *Slow Art* in 2012, and the *The Big Stitch – embroidery as vision and testimony* at Röhsska museet 2015–2016 bear witness to the role embroidery plays as a contemporary art form. Suzy Strindberg showed her work at both exhibitions to significant critical acclaim. At Röhsska, her embroideries were displayed together with legendary Swedish embroidery artists such as Anna Casparson (1861–1961) and Sten Kauppi (1922–2002) – along with young artists such as Ida-Lovisa Rudolfsson (b 1979), and Erik Hellsten (b 1982).

Strindberg's miniature embroideries, made to hang on a wall like paintings or to adorn silver boxes designed by Karlheinz Sauer, are a relevant and representative expression of embroidery today. They reflect personal imagery that subtly depict nature themes of plains, forests and fields. Through her work, Strindberg conveys a rich and nuanced colour tone and impressive treatment of light. Some of her embroideries bear resemblance to 18th-century paintings and textile art because of their colour and style. Her landscapes – often inspired by Alvaret on Öland – also express timeless deep feeling and connection with nature.

Prins Eugens Waldemarsudde art museum, with a history of significant textile exhibitions, is delighted to show Suzy Strindberg's beautiful embroideries in our Bernadotte room during the winter and spring of 2018. During the

initial part of this exhibition period, the museum will also show large tapestries by Annika Ekdahl (b 1955), woven with a technique going back to the late Middle Ages. This will allow visitors to study and compare the works of two very significant textile artists of our time. *Tunna trådar* (*Thin threads*) the most comprehensive exhibition of Suzy Strindberg's embroideries to date, gives visitors an opportunity to view a large number of the artist's fascinating work in one place – and a chance to reflect over her poetic imagery and skilled, laborious technique. We would like to thank the artist for a creative and and very fruitful collaboration. We are also grateful to Nationalmuseum for generous loans to the exhibition, and to Malou Holm who created the exhibition catalogue.

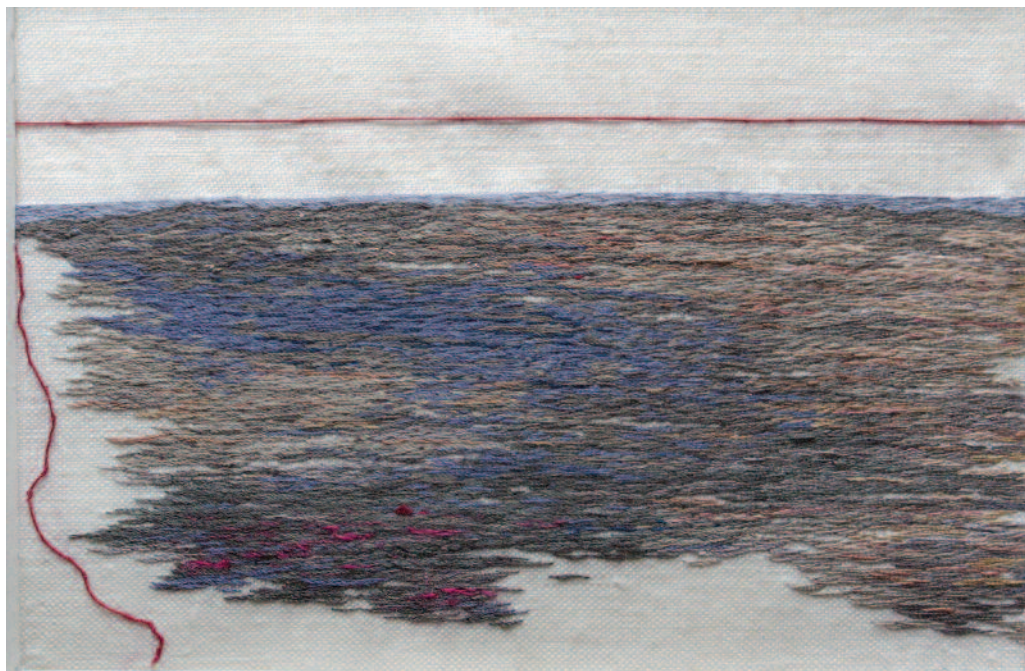
We also extend our thanks to museum technicians Lars Engelhardt and Lars Edholm, and to our exhibition coordinator Catrin Lundeberg and communications director Cecilia Dalborg, all of whom contributed significant time and effort. A special thank also to our partners Handelsbanken, Kinnevik and the Barbro Ohser Pro Suecia Foundation, whose generous contributions support the museum.

Prins Eugens Waldemarsudde, December 10, 2017

Karin Sidén

Director General

Översättning: Karin Rives

Den röda tråden 1996, 14,5x10 cm

Suzy Strindberg

Några utställningar

Prins Eugens Waldemarsudde *Tunna Trådar* 2018

Röhsska museet *Det stora stygnet* 2015

Kalmar konstmuseum *Skatt* 2015

Nationalmuseum *Slow Art* 2012

Galleri Österdahl Stockholm 1987, 1991

Sollentuna kulturstipendium 1983

Representerad på

Nationalmuseum Stockholm

Röhsska museet Göteborg

Foto Hans Thorwid sid 1, 7, Gudrun Thielemann sid 9, 11, 13, 15, 17, 22
Lars Johansson sid 14, Lars-Olof Pehrsson sid 19, Malou Holm sid 2, 23, 24
Grafisk form: Malou Holm 2015 Tryck: Stockholm PrintCenter AB 2018

Tunna trådar

20 januari–22 april, 2018

Verkförteckning:

Broderier:

1.	<i>Kvinna I</i>	1984
2.	<i>Kvinna II</i>	1985
3.	<i>Gungan</i>	1986
4.	<i>Träd</i>	1988
5.	<i>Alvaret</i>	1996
6.	<i>Solnedgång</i>	1996
7.	<i>Motljus</i>	2008
8.	<i>Berg</i>	1997
9.	<i>Strand</i>	1999
10.	<i>Hav</i>	1998
11.	<i>Den röda tråden</i>	1996
12.	<i>Sagoskog</i>	2000
13.	<i>Höst</i>	2011
14.	<i>Sädesfält</i>	2002
15.	<i>Äng</i>	2002
16.	<i>Strandängar</i>	2015
17.	<i>Grön skog</i>	1999

Silveraskar:

Karlheinz Sauer/Suzy Strindberg

18.	<i>Solglitter</i>	2014
19.	<i>Bro</i>	2013
20.	<i>Öppning</i>	2014
21.	<i>Japan</i>	2015
22.	<i>Färglek</i>	2014

23. *Arbetsprov*

Ett bra sätt att förstå komplexiteten i ett broderi är att studera vad som finns på baksidan. Det är trassligt och obegripligt. Får mig ofta att tänka på en dikt av Tranströmer där en strof lyder; »Du blir aldrig färdig och det är som det skall....«